

Ancheta revistei „Teatrul“

Pentru a cunoaște starea actuală a scri-
sului dramatic ne-am adresat cititorra dra-
maturgi cu următoarele întrebări :

1. Ce piesă ați scris în ultima vreme, ce piesă se află pe masa dumneavoastră de lucru ?
2. Ce proiecte aveți ?
3. În ce relații vă aflați, la ora actuală, cu teatrele ?

Răspund :

- Ion Băieșu
- Ștefan Berciu
- Paul Ioachim
- Iosif Naghiu
- Al. T. Popescu
- D. R. Popescu
- Al. Sever
- D. Solomon
- Ch. Vlad

ION BĂIEȘU

1. Recent, nu am scris nimic. Am prea multe piese, scrise ceva mai demult și ne jucate, pentru ce să mai scriu altele. În volumul „În căutarea sensului pierdut“, apărut recent la Editura „Eminescu“, se află câteva piese inedite, adică ne jucate încă la noi. Este vorba de *Fantomada* (asupra căreia Direcția teatrelor a strîmbat din nas), de *În căutarea sensului pierdut*, jucată în Iugoslavia, și, recent, la Budapesta, de *Dresoarea de fantome*, jucată la Londra și publicată la Varșo-

via, de *Cine sapă groapa altuia*, de *Experimentul* și de *Vînătorii*. Toate aceste piese, luate la un loc sau separat, ar putea constitui un spectacol care m-ar interesa. Teatrele au însă o spaimă bolnăvicioasă față de piesele într-un act și, în general, față de comedie, transpiră la ideea că într-un oarecare raport al Direcției teatrelor vor fi acuzați că au promovat un text dramatic facil. Ce înseamnă un text dramatic facil ? O comedie ! Atunci, teatrele se fac că duc dorul comediei, dar, de fapt, ele nu au nevoie de comedie decît în sezonul estival, cînd se trage tare pentru îndeplinirea planului financiar.

2. Recent, am trăit marea satisfacție de a fi fost respins pentru a patra oară cu un scenariu de comedie cinematografică, ce se intitula *Omul care vine din Buzău*. În cinematografie se petrece exact același fenomen trist ca în teatru : toată lumea vrea comedie, dar nimeni nu o aprobă. Încerc acum un transfer : să fac, la sugestia unui regizor român contemporan, din acest scenariu, o comedie de teatru. Dacă va ieși, bine, dacă nu, nu. Mă mai chinuie gîndul unei comedii cu subiect istoric. Am scris-o sub forma unei schițe care va apărea în curînd la „Cartea românească“.

3. În general, nu am relații cu teatrele. Relațiile mele constau în sporadice legături telefonice : „Aveți ceva nou ?“, sau : „Sînteți de acord să vă montăm, în chip experimental, cutare comedie într-un act ?“, sau : „Vreți să scrieți ceva special pentru teatrul nostru, conform ultimei indicații a Direcției teatrelor ?“ La care, eu răspund de la caz la caz. Adică, da sau nu.

ȘTEFAN BERCIU

1. *Grădinarul vine la ora 8* — piesă polițistă care, din motive lesne de înțeles, nu poate fi povestită.

Lucrez la definitivarea unui roman, „Povara“, contractat cu Editura Militară.

De asemenea, două scenarii de film, *Aventurierul* (*De unul singur*) și *Răpirea* — scenariu de aventuri pentru copii și tineret.

2. Nu m-am gîndit încă, dar în clipa în care voi avea ideea, vă asigur că piesa este ca și jucată. Însă, cu totul și cu totul special, mă preocupă o comedie polițistă cu muzică ; poate, una care să incrimineze — ridiculizîndu-i, deopotrivă — escrocii și victimele lor.

3. Foarte bune ; în actuala stagiune, sînt jucate la

două teatre : la Birlad — piesa *Magie neagră* (satiră antimistică și antiescrocii) ; și la Brăila — *Halucinația* — piesă polițistă adevărată.

PAUL IOACHIM

1—2. Am scris o piesă care se cheamă *Apo-calips*. Acțiunea se petrece într-un moment de răscruce politică și socială, în mijlocul unei familii de oameni simpli, traumatizați sufletește, care, trăind momente-limită, sint obligați să opteze sau nu pentru sacrificiul total. Unde va fi jucată ? Nu știu. Mi-e foarte greu să fiu impresarul propriilor mele piese. Timpul, care mi-e drămuț, prefer să-l folosesc la masa de lucru. Am convingerea, discutabilă, de altfel, că dacă o piesă e bună, ea își găsește, întotdeauna, un loc pe scenă. De aceea, am început să scriu o altă piesă. Ceea ce vă pot spune, deocamdată, este titlul : se numește *Statuia*. O comedie — gen, se pare, pe cale de dispariție la noi. Ponderea foarte scăzută a comediiilor contemporane românești în ultimele stagioni mi-a creat această impresie. Vreau s-o scriu, pentru că așa simt. Pentru că trebuie să le întărim oamenilor sentimentul bucuriei de a trăi, iar comedia, mai ales comedia, are acest dar. Prea a intrat întreaga omenire într-un con de umbră neliniștitoare. Poate o salvez eu...

3. Sint jucat pe două-trei scene : de curînd au apărut în librării — grație Editurii „Eminescu” — *Goana și Nu sintem ingeri* ; mai mult, revista „Teatrul” mă amenință

— pentru a cita oară ? — că-mi publică o piesă ; așa că, ce mi-aș mai putea dori ? Poate, piesa la care lucrez să aducă ceva în plus față de primele mele comedii. *Podul sinucigașilor* și *Ascensiunea unei fecioare* ; și aștept, în primul rînd de la mine, acel salt calitativ care să amintească celor ce au uitat că dramaturgia este genul cel mai dificil, iar teatrul... o sărbătoare.

IOSIF NAGHIU

1. Am pus un punct foarte apăsător piesei *Misterul Agamemnon* — o afacere mitologică în trei acte.

2. Mai am cîteva piese terminate : a) *Ambasada iubirii* ; b) *Noul angajat* ; c) *Fereastră*.

Și nu prea le văd șanse de a fi jucate. Tematica teatrelor, în general, a devenit foarte strictă și multe dintre preocupările mele dramaturgice lovesc alături de țintă. Unele pentru că au fost trase greșit, altele pentru că nu ambiționau obiectivul acesta. Subiectul e cunoscut, îl dezbatem de multă vreme, dar încă nu am găsit soluțiile. Deoarece le căutam de mult, nu întrevăd posibilități să le găsim prea curînd.

3. Mă aflu în relații destul de bune cu Teatrul Național. Se pare că „recidiva” creează obișnuințe și o oarecare încredere reciprocă. Le-am propus o piesă care se petrece în mediul minerilor : *Frunzele amăgitoarei neputinți*.

Cu teatrele din țară nu prea am legături.

AL. T. POPESCU

1. Am terminat de curînd o piesă de teatru destinată teatrelor de păpuși. Subiectul, bineînțeles, din contemporaneitate. Și titlul și subiectul le păstrez, deocamdată, învăluite în taină, deoarece am trimis textul la concursul de dramaturgie inițiat de Consiliul Național al pionierilor și de Consiliul Culturii și Educației Socialiste.

2. Intenționez să scriu o piesă, de astă dată, pentru „maturi”. Tema : dreptul și plăcerea de a munci.

3. În prezent mi se joacă, la Teatrul de Stat din Baia Mare, piesa pe care am scris-o în urmă cu trei ani, *Rămas bun, Soare-apune*, închinată aniversării celor 2050 de ani de la înființarea primului stat dac centralizat și independent.

La Teatrul de păpuși din Ploiești a avut loc, în luna decembrie a anului trecut, premiera piesei mele *Pim-Pim și Vintul cel rău* ! Aceeași piesă mi se joacă de curînd și la Teatrul de păpuși din Brăila. Fără prilej de mari satisfacții, cred, totuși, că în momentul de față mă aflu în relații normale cu teatrele.

Aștept încrezător viitorul.

D. R. POPESCU

Scrisoare Valeriei Ducea

La ce lucrez acum ? Ce fac ? Îl aștept pe Godot. Anul trecut am scris trei piese lungi (*Studiu osteologic...*, *Domnul Montaigne...*, *Osia carului mare*) și o piesă într-un act : *Biserica plutitoare*. Anul acesta o să-l aștept pe Godot. Anul trecut am avut

o mare bucurie: revista „Teatrul” mi-a publicat *Studiul*... Îi mulțumesc. O revistă care propune texte își îndeplinește cu brio misiunea sa de slujitoare a teatrului... Dar, cum teatrul mai presupune și o artă a spectacolelor, nefiind spectacole cu piesele mele, eu îl aștept pe Godot...

Se întâmplă un lucru ciudat: piesele sînt incluse în repertoriu, cumva adică aprobate și, totuși, nu se joacă. Îl aștept pe Godot să-mi explice mecanismul. Fiindcă teatrele zic că nu ele sînt de vină, alții zic ce vor ei, și, uite așa, noi frumos ne luăm salariile și înaintăm cu pași fermi spre viitor...

Mă gîndesc că astăzi sînt la zi autoconducerea, autogestiunea... Asta n-ar presupune oare ca, atunci cînd un funcționar nu pune ștampila pe niște piei de capră din care să se facă cizme, și nu se fac cizme, dumnealui să nu-și ia chenzinioara? Sigur, e o glumă, el o să-și ia și primele!

Așa că eu, uitîndu-mă cum el prosperă, îl aștept pe Godot. Și, ca să treacă vremea, am început o scurtă piesă: *Discurs despre o capră* sau *Discurs despre o piele de capră*...

Am încărunit împreună cu colegii mei Băieșu, Sorrescu, Mazilu, Anghel, Solomon, Mănescu (ordinea nu contează în încăruntire). Ori o să ne dăm părul la vopsit, ori n-o să mai pupăm bucuria că am fost și noi tineri dramaturgi... Mă tem de bătrînețe, ca de dracu'! Mai ales de cea spirituală.

Dar, cum sînt plin de speranță, ca Sisif, îl aștept pe Godot! Ce vreți, de la o vreme ți se urcă Sisiful la cap, ți ești plin de iluzii. Godot, ce faci? Hai mai repede să-ți dau un morcov!

Diogene căinele, Teatrul de Stat din Sibiu, *Funcționarul invizibil*, iar la secția germană, *Camila*.

Pentru teatrele din Capitala încă nu există.

GH. VLAD

1. E cam multă vreme de cînd n-am mai terminat o piesă — practic, de la *Frumoasele olandeze*, publicată și în revista „Teatrul”, în octombrie 1978, sub titlul *Păcăleala*. Scriu greu (de ce naiba n-o fi scriind mai bine, dacă tot mă chinui!?) și, în afară de asta, a trebuit să mă ocup cu punerea la punct a unui volum de teatru pe care l-am predat editurii „Cartea românească” anul trecut.

2. Am cîteva piese încopute mai de demult sau mai de curînd și, deci, tot atîtea proiecte. Numai că, în ce mă privește, de la proiect și pînă la „ridicarea cortinei” este cale lungă, așa încît nu aro rost să intru în amănunte vorbind despre tematica sau subiectul acestora. Aș sublinia, doar, că toate sînt ancorate în actualitatea imediată.

3. Despre relațiile cu teatrele s-ar putea vorbi îndelung. Dacă, pînă la urmă, de bine de rău, cîștiga bătălia cu coala de hirtie imaculată, „bătălia” cu scena este infinit mai dificil de cîștigat. Și, asta, din cauză că nu publicul spectator este acela care să hotărască, în ultimă instanță, asupra naturii raporturilor dintre autorul dramatic și teatre. Ba, mai mult, de la o vreme, în limbajul oamenilor de specialitate din teatre și publicații a apărut o noțiune nouă — aceea de „un anume public”, care, vezi doamne, preferă doar spectacole ușurele cu piese

1. Am predat Teatrului Giulești o dramă: *Un os pentru un ciine mort*.
Am terminat un diptic istoric: *Beciul*. Figura centrală în jurul căreia se structurează cele două piese de cîte 5 acte: Adolf Hitler. Cum fiecare parte a dipticului se bucură, în raport cu întregul, de anume autonomie estetică, cele două piese pot fi jucate separat.

2. Proiectul cel mai apropiat: *Jolly-Joker* — comedia unui etern îndrăgostit.

3. Raporturile cu teatrul? Ne ignorăm cu amabilitate.

Ingerul bătrîn circula prin diferite repertorii, adăpostit cu entuziasm și uitat cu eterne regrete.

Osul cu pricina, fiind — vezi bine! — *pentru un ciine mort*, nu stîrnește apetitul nimănui.

Cît privește dipticul meu istoric... Gluma cea mai neagră cu care îi zimbesc în intimitate stă pe sugestia că nu fac decît să pregătesc din viață texte postume — piinea de mîine și de poimîine a necrofagilor literari.

D. SOLOMON

1. *Funcționarul invizibil* după nuvela cu același titlu a lui Ilf și Petrov.

2. *Elogiul nebulniei*, c ipotetă dramatică despre Erasmus, pace și nebulnie; *Fantezie de toamnă* — o comedie despre un dramaturg și personajele sale.

3. Sper ca Nicolae Scarlat să înceapă, în curînd, repetițiile cu *Iluzia optică* la Teatrul Dramatic din Galați; Teatrul din Oradea ar dori să monteze

uşurele. Mă uit, televiziunea şi cinematografia, precum şi teatrele, programează, frecvent, lucrări gustate de către largi categorii de spectatori — lucrări aduse din ţări cu o veche dramaturgie şi unde, am impresia, nu se face atîta caz pe marginea apariţiei acestora. De ce, la noi, o piesă sau un film (indigene) care umplu sălile dezlănţuie atîtea furtuni şi luări de poziţie vehemente, de parcă destinul culturii

noastre, luată în întregul ei, ar fi în joc ?

Ştiu că sînt taxat drept autor de comedii minore, care sînt pentru „un anume public”. Faptul nu m-ar deranja prea tare, dacă nu mi-ar îngreuna ajungerea pe scenă. Înşă cînd ajung, publicul, fie el şi „un anume”, mă face să uit că m-am jurat că n-am să mai scriu un rînd... De aceea, măcar în ce mă priveşte, ultima in-

trebare aş fi formulat-o în felul următor : „În ce relaţii vă aflaţi cu publicul ?” Fără îndoială, răspunsul ar fi fost pozitiv...

În prezent, Teatrul din Reşiţa îmi joacă *Frumoasele olandeze* şi *Comedie cu otenii* (aceasta, de peste zece ani), iar Teatrul „Ion Vasilescu” (cînd şi cînd), *Petrecere fără chef*.

**anchetă realizată de
Valeria Ducea
şi Alice Georgescu**

„Rampa”, acum 50 de ani martie 1930

Cum ne-a obişnuit în fiecare an, „Rampa” ne prezintă de 1 martie „sorturile” de mărţişoare pentru toate pungile. ● Mare succes al cîntăreţii Florica Cristoforeanu la Roma. ● Vreţi să închiriaţi grădina numită „Teatrul nou” din Calea Văcăreşti ? „Relaţiuni la redacţie”. ● La Studioul Naţionalului, Gogu Ciprian şi Lily Popovici au un succes apreciabil în dramatizarea romanului lui Tolstoi *Sonata Kreutzer*. ● Cum mulţumesc autorii noştri publicului care, la premieră, îi cheamă la rampă ? Ne informează... „Rampa” prin condeiul lui Ioan Massoff : Delavrancea ieşise pe scenă, la premieră Vîforului, în şoşoni ! Caragiale mulţumea publicului fluturînd batista. N. Iorga mulţumeşte din loja direcţiei, făcînd bezele. V. Eftimiu participă la toate reprezentaţiile pieselor sale (matineu şi seara), e îmbrăcat în jachetă, pantaloni fantezi şi vestă albă, Aplaudă din loja direcţiei, călduros, pe interpreţi şi se înclină

adînc către public, în mijlocul scenei, flancat de interpreţii principali. La premiera *Oamenilor feluriţi*, Anton Holban s-a ascuns în podul teatrului, de unde a fost adus cu forţa de maşinişti ! ● A avut loc Adunarea generală a Societăţii autorilor dramatici români. După dezbateri furtunoase, Ion Minulescu este ales preşedinte. ● Lucian Blaga a predat Teatrului Naţional din Bucureşti noua sa piesă *Cruciada copiilor*. La Cluj i se joacă cu mare succes *Măşterul Manole*. ● Glumă „Din cuşca suflleurului” : „Cum, nu cunoşti pe doamna de colo ? — Nu. — Este cunoscută actrişa B. care s-a măritat cu primul amoretz G. Duc o căsnicie mizerabilă. — De ce nu divorţează ? — De gelozia reclamei ce şi-ar face unul, altuia !” ● C. Tănase pleacă la Paris „să mai vadă ce e pe acolo”. Ce va juca la vară ? e curios reporterul. „Lasă, îţi scriu de la Paris !” îl linişteşte directorul „Cărbuşului”, cu piciorul pe

scara Orient-Expresului. Ca la Tănase ! ● Discret, Puiu. Iancovescu va fi *Paznicul de noapte* la Teatrul „Fantasio” (pe Sărindar). Publicitate minimă De ce ? Din „misterele” lui Puiu ! ● V. Maximilian împlineste 30 de ani de teatru. Asociaţii săi, soţii Bulandra, I. Manolescu, G. Storin, îl sărbătoresc la teatrul unde împart bucuriile şi necazurile. Nenea Max apare în *Topaze* şi, fireşte, în fragmente din operele cîntate la parcul Oteteleşanu şi la „Lyric” (la începutul veacului, alături de mult regretatul Leonard). ● Maria Ventura joacă în travesti în piesa lui Edmond Rostand *Pui de vultur*. ● Baritonul de renume mondială Titta Ruffo apare pe scena Operei Române în *Bărbierul din Sevilla*. Almaziva este interpretat de Viorel Chicideanu, iar Don Basilio, de Niculescu-Basu. ● În foyerul Naţionalului bucureştean, regizorul Vasile Enescu pregăteşte, pentru *Făcătorul de minuni* de Croisset şi Robert de Flers, pe foştii colegi de conservator V. Valentinianu şi Ion Manu, actori în plină ascensiune. Cei doi absolvenţi din 1914 fuseseră angajaţi la Naţional de marele director „făcător de minuni”, A. Davila.

Ionuţ Niculescu